

El Testament del Dr. Mabuse

Das testament des Dr. Mabuse, Fritz Lang 1933

Tot i estar a la presó, el Dr. Mabuse continua ideant el seu pla per dominar el món

El retorn del Dr. Mabuse

Aquesta pel·lícula, tot i portar data de 1933, va ser estrenada el 7 de maig d'aquest mateix any 2004. Sí, és tracta d'una estrena i no d'una reposició, perquè havia estat prohibida pel govern nazi, i la versió completa, sense censurar, només es va poder veure a Hongria l'any de la seva aparició al mercat.

Estem davant de la segona pel·lícula sonora de Fritz Lang després de *M* (que aquí es coneix com *El vampiro de Dusseldorf*, portant a equívoc, ja que no hi ha cap vampir). Fritz Lang ja tenia per aquelles dates un prestigi més que merescut després d'haver realitzat films muts de caire expressionista com *Els Nibelungs* o *Metrópolis*, aquest últim inspirat en la *Eva futura* de l'escriptor Villiers de l'Isle Adam.

Més tard arribaria *Dr. Mabuse, el jugador*, pel·lícula en dues parts amb una duració total de 195

minuts. Fritz Lang va crear amb el Dr. Mabuse un dels súperdolents més interessants de la història del cinema, un home amb poders hipnòtics que es dedica a anar disfressat per totes les sales de joc il·legals del Berlín dels anys 20, tot estafant i trampejant amb el seus poders per tal de recaptar fons per a la seva organització criminal. L'objectiu final d'aquest enriquiment il·lícit no és altra cosa que la acumulació de poder i la posterior conquesta del món. Aquí sens dubte és el dolent el protagonista (cosa difícil de veure en aquesta societat de «bons i justos»); l'home de les mil cares, rei de l'engany i mestre en impostures (no en va, la revista tarragonina *El Prometeo Moderno* va escollir la seva cara per a la portada d'un número dedicat a la impostura). Fixem-nos, a més, que «jugador» en alemany és *spieler*, mentre que «mirall», aquesta font d'aparences, es tradueix com

spiegel (no sembla pas una coincidència).

Però tot i ser un súpercriminal no deixa per això el Dr. Mabuse de ser un home (humà, massa humà) i acaba perdent tot el seu imperi per culpa d'una dona, de qui s'enamora. El nostre antiheroi acabarà així a la presó; punt de partida, precisament, d'aquesta nova entrega titulada *El Testament del Dr. Mabuse*, i que no serà la última (tot i que va ser la última pel·lícula de Fritz Lang rodada a Alemanya), ja que el 1960 el director teutó va fer testament cinematogràfic amb *Els crims del Dr. Mabuse*. Més tard, els films de sèrie B agafarien el relleu de la saga Mabuse, tot i que no amb gaire fortuna.

Seria convenient apuntar que l'etapa alemanya de Fritz Lang posseeix una força expressiva molt superior a la seva època americana. I és que l'esperit de les seves primeres obres no deixa de

ser un aprofundiment en l'esperit germànic, al mateix temps que s'expandeix cap enfora, amb validesa universal. I aquest fenomen es deu, sens dubte, a Thea von Harbou, guionista i esposa de Lang, de qui es va separar abans de fugir cap als Estats Units (terra d'esperits moderats i mediocres), amb el consegüent canvi de guionista. Devia de ser Thea una Eva futura...

El testament del Dr. Mabuse

I ara el tornem a tenir aquí, al Dr. Mabuse, tancadet a la garjola, aparentment inofensiu. Però alguna cosa està passant a fora. Se succeeixen els crims, i aquests crims porten l'empremta de Mabuse. (I com pot ser, si roman empresonat?) Potser el doctor psicòpata està exercint els seus poders psíquics per incitar als seus sequaços de l'exterior, que comencen a imposar el caos amb la finalitat d'establir un nou ordre. I és que darrera de les consignes posades en boca del Dr. Mabuse, identifiquem un tipus de discurs que ja va dur entre reixes a un altre súpercriminal de la Història. Una ombra que es passeja per la pel·lícula i també amb poders psíquics en la vida real; un poder de convicció inhumà. Hi ha Hitler darrera del Dr. Mabuse? El fet és que Hitler també enviava consignes des de la presó, a on es va gestar la seva gran obra mestra, *Mein Kampf*, dictada a Rudolf Hess, l'autèntic literat o escriptor. Amb aquesta identificació Mabuse-Hitler no és estrany, doncs, que Fritz Lang hagués de fugir amb les mans a la butxaca.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Director : Fritz Lang
 Guió: Fritz Lang i Thea von Harbou
 Fotografia: Fritz Arno Wagner, Karl Vash
 Música: Hans Erdmann
 Muntatge: Lothar Wolff, Conrad von Molo
 Nacionalitat: Alemanya.
 Durada : 121 min.

Equip Artístic

Rudolf Klein-Rogge: Dr. Mabuse
 Oscar Beregi: Dr. Baum
 Karl Meixner: Hofmeister
 Theodor Loos: Dr. Kramm
 Otto Wernicke: comissari Lohmann

Filmografia (selecció)

1960
Los crímenes del Dr. Mabuse

1956
Más allá de la duda

1956
Mientras Nueva York duerme

1955
Los contrabandistas

1954
Deseos humanos

1952
Encubridora

1950
Guerrilleros en Filipinas

1948
Secreto tras la puerta

1946
Perversidad

1944
La mujer del cuadro

1942
Moontide

1941
Espíritu de conquista

1940
La venganza de Frank James

1937
Sólo se vive una vez

1936
Furia

1935
Liliom

1931
M, el Vampiro de Dusseldorf

1926
Metrópolis

1922
El doctor Mabuse

1921
Las tres luces